

Uvod u relacione baze podataka

Ana Vulović *

Matematički fakultet, Univerzitet u Beogradu

11. čas

1 SQL - zadaci nad širom studentskom bazom

1.1 Zadaci za vežbanje

1. * Za svaki smer pronaći studenta koji ima najviše položenih bodova. Izdvojiti identifikator i naziv smer, indeks, ime i prezime studenta i broj položenih bodova. Ime i prezime prikazati u jednoj koloni i kao nisku od prvih 25 karaktera konkatencije. Od naziva smer prikazati samo prvih 25 karaktera.

```
with stud_bodovi as(
    select d.indeks, d.id_smera, sum(p.bodovi) ukupno
    from dosije d join ispit i
        on d.indeks = i.indeks
    join predmet p
        on p.id_predmeta = i.id_predmeta
    where ocena > 5 and status_prijave = 'o'
    group by d.indeks, d.id_smera)
select s.id_smera, substr(s.naziv, 1, 50) smer, sk.indeks,
substr(rtrim(d.ime) || ' ' || rtrim(d.prezime), 1, 25) student, ukupno
from smer s left join stud_bodovi sk
    on sk.id_smera = s.id_smera
left join dosije d
    on d.indeks = sk.indeks
where ukupno = ( select max(ukupno)
                from stud_bodovi
                where id_smera = sk.id_smera ) or sk.indeks is NULL
order by sk.id_smera
```

2. * Odrediti prolaznost po predmetima. Izdvojiti naziv predmeta i procenat studenata koji je položio taj predmet u odnosu na broj studenata koji su ga polagali.

---

*ana.vulovic@matf.bg.ac.rs

- ```
select naziv, avg(
    case when ocena >5 and status_prijave = 'o' then 100.0
    else 0.0 end) prolaznost
from ispit i join predmet p
    on i.id_predmeta = p.id_predmeta
group by p.id_predmeta, naziv
```

- ```
select naziv, sum(
    case when ocena >5 and status_prijave = 'o' then 100.0
    else 0.0
end) / count(*) procenat
from ispit i join predmet p
    on i.id_predmeta = p.id_predmeta
group by p.id_predmeta, naziv
```

3. Za studente smeru Računarstvo i informatika koji su upisani 2006. godine, pronaći koji su obavezni predmeti ostali do završetka studiranja. Izdvojiti indeks, ime i prezime studenta i naziv nepoloženog obaveznog predmeta. Smatrati da se student upisao 2006. godine ako su mu najviše 4 cifre indeksa baš 2006.

```
select d.indeks, substr(rtrim(d.ime)||' '||rtrim(d.prezime),1,25)
    as student, p.naziv
from dosije d join obavezan_predmet op
    on d.id_smera = op.id_smera
join smer s
    on s.id_smera = d.id_smera
join predmet p
    on p.id_predmeta = op.id_predmeta
where indeks between 20060001 and 20069999
    and s.naziv = 'Računarstvo i informatika'
    and not exists (select * from ispit i
        where i.indeks = d.indeks
            and i.id_predmeta = op.id_predmeta
            and ocena > 5 and status_prijave = 'o')
```

Uslov za broj indeksa je mogao da se postavi i na sledeće načine:

```
substr( char(indeks), 1, 4) = '2006'
indeks / 10000 = 2006
```

4. Za studente smeru Teorijska matematika i primene upisane 2007. godine izdvojiti za koje obavezne predmete nisu položili uslovne predmete. Izdvojiti indeks, ime i prezime studenta, naziv obaveznog predmeta i naziv uslovnog predmeta. Smatrati da se student upisao 2007. godine ako su mu najviše 4 cifre indeksa baš 2007.

```

select d.indeks, ime, prezime, p_o.naziv, p_u.naziv
from dosije d join obavezan_predmet op
  on op.id_smera = d.id_smera
  join predmet p_o
  on p_o.id_predmeta = op.id_predmeta
  join uslovni_predmet up
  on up.id_predmeta = op.id_predmeta
  join predmet p_u
  on p_u.id_predmeta = up.id_uslovnog
  join smer s
  on d.id_smera = s.id_smera
where indeks / 10000 = 2007
  and s.naziv = 'Teorijska matematika i primene'
  and not exists (select *
                  from ispit i
                  where i.indeks = d.indeks and ocena > 5
                     and status_prijave = 'o'
                     and id_predmeta = p_u.id_predmeta)

```

5. Izdvojiti predmete koji su obavezni za sve smerove na nekom kvalifikacionom nivou. Izdvojiti naziv nivoa kvalifikacije i naziv predmeta.

- *Rezultat obuhvata samo 1 nivo kvalifikacije jer na tom nivou postoji samo jedan smer i prikazuju se svi obavezni predmeti na tom smeru. Svi oni su obavezni na svim smerovima tog nivoa tj. na tom jednom jedinom.*

```

with predmet_na_nivou as (
  select id_nivoa, id_predmeta, count(*) br_smerova
  from obavezan_predmet op join smer s
    on op.id_smera = s.id_smera
  group by id_nivoa, id_predmeta),
smerovi_na_nivou as (
  select id_nivoa, count(*) br_smerova
  from smer s
  group by id_nivoa)
select nk.naziv, p.naziv
from predmet_na_nivou pnn join smerovi_na_nivou snn
  on pnn.id_nivoa = snn.id_nivoa
  join nivo_kvalifikacije nk
  on pnn.id_nivoa = nk.id_nivoa
  join predmet p
  on p.id_predmeta = pnn.id_predmeta
where pnn.br_smerova = snn.br_smerova

```

- *Međutim, ovako postavljen upit daje daleko veći rezultat. Razlog je u tome što postoje u bazi nivoi kvalifikacije na kojima nema smerova. I onda su oni spojeni sa svim obaveznim predmetima na fakultetu. Ukoliko želimo da se takvi redovu ne javljaju u rezultatu treba dodati i uslov da postoji smer na izdvojenom nivou.*

```

select substr(nk.naziv, 1, 20), substr(p.naziv, 1, 50)
from nivo_kvalifikacije nk, predmet p
where not exists( select * from smer s
                 where s.id_nivoa = nk.id_nivoa
                   and not exists (select * from obavezan_predmet op
                                   where op.id_predmeta = p.id_predmeta
                                       and s.id_smera = op.id_smera) )
   and p.id_predmeta in (select id_predmeta from obavezan_predmet)
-- dodati uslov
   and exists(select * from smer
              where id_nivoa = nk.id_nivoa)

```

- *Iz istog razloga isto se dešava i sa ovako postavljenim upitom.*

```

select substr(nk.naziv,1,20), substr(p.naziv,1,50)
from nivo_kvalifikacije nk, predmet p
where not exists( select * from smer s
                 where s.id_nivoa = nk.id_nivoa
                   and p.id_predmeta not in(select id_predmeta
                                             from obavezan_predmet op
                                             where s.id_smera=op.id_smera) )
   and p.id_predmeta in(select id_predmeta from obavezan_predmet)
-- dodati uslov
   and exists(select * from smer
              where id_nivoa = nk.id_nivoa)

```

6. Za sve studente čije ime počinje na slovo P i rođeni su između februara i jula, izdvojiti podatke o položenim ispitima. Izdvojiti indeks, ime i prezime studenta, naziv predmeta, dobijenu ocenu i kategoriju položenog predmeta. Položen predmet spada u kategoriju:

- obavezan, ako je obavezan predmet na smeru koji student studira;
- izborni, ako nije obavezan predmet na smeru koji student studira;
- NULL, ako nije položio nijedan predmet.

```

select d.indeks, ime, prezime, naziv, ocena,
       case
         when exists(select *
                    from obavezan_predmet where id_predmeta = i.id_predmeta
                    and d.id_smera = id_smera) then 'obavezan'
         when p.id_predmeta is NULL then NULL
         else 'izborni'
       end as kategorija
from dosije d left join ispit i on i.indeks = d.indeks
 left join predmet p on p.id_predmeta = i.id_predmeta
   and ocena > 5 and status_prijave = 'o'
where substr(ime, 1, 1) = 'P'
   and month(datum_rodjenja) between 2 and 7

```

1.2 Kreiranje indeksa

1. Kreirati indeks tabele dosije po imenu i prezimenu u opadajućem redosledu. Zatim ga obrisati.

```
create index dosije_ime_prezime on dosije (ime desc, prezime desc)

drop index dosije_ime_prezime
```

Ne bismo mogli da napravimo jedinstveni indeks, jer mogu postojati dva studenta sa istim imenom i prezimenom.

1.3 Pogledi

1. Kreirati pogled kojim se izdvajaju svi ispitni rokovi počev od 2011. godine. Zatim ilustrovati naredbe za rad sa pogledom.

```
create view ispitni_rok_2011 as
select godina, oznaka, naziv, pocetak_prijavljivanja, kraj_prijavljivanja
from ispitni_rok
where godina >= 2011

select * from ispitni_rok_2011

insert into ispitni_rok
values(2014, 'jan', 'Januar 2014', '01/10/2014', '01/20/2014', '1')

insert into ispitni_rok_2011
values(2015, 'dec', 'Decembar 2015', current date, current_date + 20 days)

update ispitni_rok_2011
set naziv = 'Jan 2014'
where godina = 2014 and oznaka = 'jan'

drop view ispitni_rok_2011
```

2. Kreirati pogled sa svim prijavljenim ispitima Marka Petrovića.

```
create view mp_ispiti as
select i.*
from ispit i join dosije d
on i.indeks = d.indeks
where d.ime = 'Marko' and d.prezime = 'Petrovic'

create view mp_ispiti1 as
select *
from ispit i
where exists (select * from dosije d
              where i.indeks = d.indeks)
```

```
and d.ime = 'Marko' and d.prezime = 'Petrovic')
```

Ovaj drugi pogled se može koristiti za ažuriranje tabele ispit jer počiva na tačno jednoj tabeli.

3. Kreirati pogled kojim se izdvajaju sva polaganja studenata koji se zovu Marko ili Maja, i koji su u aprilskom ispitnom roku 2008. godine su položili barem jedan predmet.

```
create view polaganja_stud_kv_bg as
select i1.*
from dosije d join ispit i1 on d.indeks = i1.indeks
  join ispit i2 on i2.indeks = i1.indeks
where ime in ('Marko','Maja') and i2.oznaka_roka = 'apr'
  and i2.godina_roka = 2008 and i2.ocena > 5 and i2.status_prijave = 'o'
```

Upit izdvaja duplikate jer se svako polaganje kolega spaja sa svim njegovim polaganjima samo preko indeksa.

Ako bi uslov bio da pogled treba da bude takav da je kroz njega moguće dodavati nova polaganja u tabelu ispit, i to samo za one studente koji zadovoljavaju uslove pogleda, onda gornji pogled ne bi bio dobar jer je definisan nad više tabela.

```
create view polaganja_stud_kv_bg_2 as
select * from ispit i
where exists (select * from dosije
  where indeks = i.indeks
  and ime in ('Marko','Maja'))
  and exists (select * from ispit
  where indeks = i.indeks and ocena > 5 and status_prijave = 'o'
  and oznaka_roka = 'apr' and godina_roka = 2008 )
with check option
```

Naredna naredba neće uspeti jer student ne zadovoljava uslove upita kojim pogled definisan:

```
insert into polaganja_stud_kv_bg_2(indeks, id_predmeta, godina, semestar,
godina_roka, oznaka_roka, datum_prijave, nacin_prijave)
values (20100026,1877,2011,1,2012,'okt','10/01/2012','auto')
```

Ali će ova uspeti:

```
insert into polaganja_stud_kv_bg_2(indeks, id_predmeta, godina, semestar,
godina_roka, oznaka_roka, datum_prijave, nacin_prijave)
values (20070143,635,2007,1,2008,'okt','10/01/2008','auto')
```

Možemo vršiti i ažuriranje redova, dokle god izmenjeni red zadovoljava uslove iz definicije pogleda:

```
update polaganja_stud_kv_bg_2
set datum_prijave = '10/25/2008'
where indeks = 20070143 and id_predmeta = 635
      and godina_roka = 2008 and oznaka_roka = 'okt'
```

Možemo i vršiti brisanje iz pogleda, naravno to se sprovodi nad tabelom nad kojom je pogled definisan:

```
delete from polaganja_stud_kv_bg_2
where indeks = 20070143
      and id_predmeta = 635
      and godina_roka = 2008
      and oznaka_roka = 'okt'
```